

A MAGYAR ENERGETIKAI ÉS KÖZMŰ-SZABÁLYOZÁSI HIVATAL ENERGIAHATÉKONYSÁGGAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGE

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv 2012. októberi kihirdetésétől kezdve foglalkozik az európai szabályozás végrehajtásával, amelynek keretében folyamatos kapcsolatot tart az Európai Unió illetékes szervezeteivel, részt vesz az irányelv átültetésének segítését célzó szakmai fórumokon, jogszabálytervezetekkel, valamint azok végrehajtásában való jelentős feladatvállalásokkal segíti az illetékes minisztériumot a hazai megfelelés biztosításában. E tevékenységét a Hivatal a hagyományos energetikai szabályozáshoz közvetlenül nem kapcsolódó, az irányelv által létrehozott, kifejezetten energiahatékonysági feladatok tekintetében végzi (pl.: éves energiamegtakarítási kötelezettség, rendszeres energetikai auditálás).

Megfelelés az irányelvnek

Az irányelv átültetését segítő elsődleges, a Bizottság által kezdeményezett **concerted action program** (CA-EED) keretében évente két alkalommal megrendezésre kerülő rendezvényeken a Hivatal lehetőség szerint minden alkalommal képviselteti magát, valamint nemzeti kapcsolattartó szervezetként (national contact pontként) adminisztrációs feladatokat is vállal, megkönnyítve a minisztérium munkatársainak részvételét.

Az irányelv átültetését biztosító alapvető jogszabályokat 2015 májusában fogadták el. Az átültetés során a MEKH vállalta a 12., 17., 18. cikkek **fogyasztók tájékoztatásával** kapcsolatos egyes rendelkezéseinek végrehajtását. A végrehajtás keretében a Hivatal energiahatékonysági tájékoztató honlapot (enhat.mekh.hu) hozott létre, amelynek fenntartásáról és frissítéséről folyamatosan gondoskodik. E honlap létrehozására az energiahatékonyság növelését elősegítő tájékoztatásról szóló 25/2015. (V. 26.) NFM rendeletnek megfelelően került sor. A honlapról többek között letölthetők az adatszolgáltatások formanyomtatványai, valamint gyakran ismételt kérdések formájában útmutatók kerültek közzétételre az energetikai auditorok, energetikai szakreferensek és az igénybevételekre köteles gazdasági szereplők számára.

Energetikai auditálás, energetikai auditorok

Az irányelv 8. cikkének átültetése keretében a MEKH feladata lett az **energetikai auditorok névjegyzékének** hatósági nyilvántartásként történő létrehozása és folyamatos vezetése. A Hivatal az irányelv előírásának megfelelően biztosítja, hogy kizárólag a meghatározott képesítéssel rendelkező szakemberek végezhesenek auditálási tevékenységet. 2019. december 31-én 163 energetikai auditor és 70 energetikai auditáló szervezet szerepelt a Hivatal névjegyzékében. A Hivatal az energiahatékonysági tájékoztató honlapon közzétett útmutatókon túl, több száz írásos és telefonos megkeresést közvetlenül, illetve ügyfélszolgálati irodája

közreműködésével válaszol meg, valamint rendszeres tájékoztató workshopokat tart az auditorok és szakreferensek számára. A Hivatal felügyeli továbbá az energetikai auditorok és energetikai szakreferensek számára megrendezett szakmai vizsga, megújító vizsga, valamint a felkészítő tanfolyam és a továbbképzés lebonyolítását.

Az irányelv a nagyvállalatok számára négyévente **energetikai auditálási kötelezettséget** írt elő. A kötelezetti kör felderítése, vagyis a nagyvállalati besorolás megállapítása valamennyi tagállam számára jelentős nehézséget jelent. A Hivatal gondoskodott a nagyvállalatok nyilvántartásának kialakításáról és eredményesen folytatja az érintett vállalkozások hatósági ellenőrzését. A nagyvállalatok éves regisztrációs kötelezettségének teljesítése érdekében 2019-ben közel 2000 felszólítást küldött ki a Hivatal. A felszólításokat követően a társaságok közel háromnegyede eleget tett törvényi kötelezettségének, a mulasztókkal szemben a bírsághatározatok kiadása folyamatban van. A 2015. évi auditálási kötelezettség teljesítésének elmulasztásáért kirótt több mint 100 bírság kapcsán 20 peres eljárás indult, amelyek közül első fokon minden esetben a Hivatal javára született döntés. A bírság összegét egy esetben mérsékelte a bíróság. Egy eljárás másodfokon folytatódik.

Emellett a Hivatal az energetikai auditok energetikai, műszaki tartalmának ellenőrzését is ellátja hatósági ellenőrzés keretében. A 2019-ben a 2018. évi energetikai auditok közül 25 audit ellenőrzése történt meg, tíz esetben javításra felszólító határozat került kiadásra.

A MEKH rendeleti szinten határozta meg az elvégzett energetikai auditálást követő adatszolgáltatás formáját és tartalmát (1/2017. (II. 16.) MEKH rendelet). Kialakította továbbá a nagyvállalatok és a jelentős energiafogyasztású vállalkozások éves energiafogyasztására vonatkozó adatszolgáltatás rendszerét (2/2017. (II. 16.) MEKH rendelet). Az e körbe tartozó adatszolgáltatások teljesítését a Hivatal elektronikus úton biztosítja, a bejövő adatok értékeléséből származó ismeretekkel a Kormány energiahatékonysággal kapcsolatos stratégiai tervezési feladatainak ellátását segíti. Az energetikai auditokból és az éves adatszolgáltatásokból származó adatok alapján felmérhető a jelentős energiafogyasztású vállalkozások energiafogyasztása és energiahatékonysági potenciálja az ipari folyamatok, az épületek és a szállítás területén.

Az energiahatékonysági beruházások **társasági adókedvezménye** kapcsán a Hivatal, az energetikai auditorok észrevételei alapján folyamatos támogatást nyújt a feladatkörrel rendelkező minisztériumok számára. Az adókedvezmény igénybevételéhez le kell folytatni az energetikai auditálást, amely az auditokról szóló adatszolgáltatások alapján 2017-ben 14,95 TJ megtakarítást eredményezett 32 db beruházás vonatkozásában, 2018-ban 268 TJ megtakarítás 291 db beruházás kapcsán és 2019-ben 320 TJ megtakarítás 482 db beruházás eredményeként.

Energetikai szakreferensek

Az **energetikai szakreferens** szakpolitika keretében 2017-től a jelentős energiafogyasztással rendelkező gazdálkodó szervezetek kötelesek energetikai szakember munkájának igénybevételére, aki figyelemmel követi a szervezet energiafogyasztását és a hatékony

működtetés érdekében javaslatokat fogalmaz meg havi és éves bontásban. A szakpolitika végrehajtó hatóságaként a Hivatal a szakreferensektől származó éves adatszolgáltatás alapján gyűjti a több mint ötezer gazdálkodó szervezet energiafogyasztási és energiamegtakarítási adatait. Az adatszolgáltatási rendszer kialakítása a 2/2017. (II. 16.) MEKH rendelet alapján történt. A gyakorlati tapasztalatok alapján, a visszaélések elkerülése érdekében szükségessé vált az energetikai szakreferensek névjegyzékének kialakítása, ami a Hivatal jogszabálmódosítási javaslata alapján tavaly valósult meg. 2019. december 31-én 246 energetikai szakreferens és 117 energetikai szakreferens szervezet szerepelt a Hivatal által vezetett névjegyzékben.

A szakreferensek visszajelzései szerint a mérés hiányosságaiból adódóan számos esetben csak korlátozottan állnak rendelkezésre a szakreferensi feladat ellátásához elengedhetetlenül szükséges, a fő energiafogyasztó rendszerek és egyedi berendezések jellemző villamosenergia-felhasználási adatai. E hiányosság megszüntetése érdekében a Hivatal kidolgozta az energetikai szakreferens igénybevételére köteles gazdálkodó szervezetek által telepítendő almérők telepítési pontjainak, valamint az almérők alkalmazásával történő mérés minimális követelményeinek meghatározásáról szóló 1/2020. (I. 16.) MEKH rendeletet. Az almérők felszerelése jelentős motivációs erő lehet a felhasználás csökkentése, racionalizálása érdekében. A Hivatal e rendelet alkalmazása kapcsán is segédletet dolgozott ki és tett közzé az energiahatékonysági honlapján.

Nemzeti Energetikusi Hálózat: a MEKH végrehajtó hatósági feladatai

A Hivatal tanácsadó szerepet töltött be a 7. cikk szerinti **végőenergia-megtakarítási kötelezettség** magyarországi teljesítésének kialakításában. A megtakarítási kötelezettségben 2017-től az energetikai szakreferensi szakpolitika, valamint 2020-tól a Nemzeti Energetikusi Hálózat szakpolitika vonatkozásában a MEKH végrehajtó hatósági feladatot is ellát.

A Nemzeti Energetikusi Hálózat kialakítása során a Hivatal szabályozási koncepció készítésével működött közre. Az állami energetikai tanácsadó hálózat működtetése jelentős energiamegtakarítást jelenthet a 7. cikk szerinti kötelezettség teljesítése érdekében. A Hálózat 2017-ben történt létrehozásakor nem rendelkezett önálló forrásokkal, a tanácsadói feladatok ellátására a járási hivatalok és a kormányhivatalok váltak kötelezetté. A Hivatal a Hálózat feladatainak ellátása érdekében 2017-ben kétnapos továbbképzést szervezett az érintett bő száz járási hivatal és kormányhivatal munkatársának. A továbbképzés során az új feladatok ellátásához kapcsolódó tudásanyag átadása mellett, a MEKH gyakorlati és kiscsoportos foglalkozásokat is biztosított egyetemi oktatók vezetésével.

Az energiahatékonysági törvény módosítása 2019-től írta elő a Hivatal számára, hogy a Hálózat tanácsadói számára szakmai képzést nyújtson, valamint tevékenységük ellátásához kapcsolódó útmutatókat, iránymutatásokat dolgozzon ki. A MEKH a Nemzeti Energetikusi Hálózat működtetése iránti elkötelezettségét jelzi, hogy a kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében a 2019. végén elfogadott törvénymódosítás keretében feladatul kapta a Nemzeti Energetikusi Hálózat közintézményekkel kapcsolatos tanácsadói tevékenységének ellátását. A Hivatal saját forrásból gondoskodik a feladat ellátásához szükséges szakértők

biztosításáról, valamint a több mint tízezer közintézmény tulajdonában és használatában lévő épület energetikai állapotjellemzőinek és energiafogyasztási adatainak gyűjtéséről, valamint az alapvető online rendszerek kialakításáról.

Közintézmények energiahatékonysági kötelezettségei

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal a közintézmények energiahatékonysági kötelezettségei kapcsán korábban is vállalt feladatot. A közintézmények 2017. óta ötévente energiamegtakarítási intézkedési terv készítésére kötelesek. E megtakarítási terv mintájának kidolgozása a Hivatal feladata volt, melyet az energiahatékonysági tájékoztató honlapon tett közzé. Az Energiahatékonyság honlapján a közintézmények által szabadon letölthető energiahatékonysági plakátokat is megjelentetett, amelyek segítik a közintézmények szemléletformálási kötelezettségének teljesítését.

Aktív részvétel a nemzetközi programokban

A MEKH aktívan részt vett és részt vesz a Horizon 2020 program energetikai projektjeiben, a CA-EED 2, az Odyssee-Mure projekt és az EEWP munkacsoport munkájában. Az Odyssey Mure projektben a Hivatal frissítette a hazai energiahatékonysági statisztikákat és feltöltötte a benchmark adatbázisba az elkészült országjelentést és az energiahatékonysági intézkedéseket.

2018-ban a Hivatal felvételt nyert az európai energetikai szabályozó hatóságokat tömörítő Energy Network Europe (EnR) szervezetbe. Megfigyelő tagként részt vesz a CEER SDE TF (Sustainable Development in the Energy Sector Task Force) munkájában.